

18. BRICS LİDERLER ZİRVESİ

Seyda Nur OSMANLI

Misafir Araştırmacı

Analiz No : 2026 / 45

07.10.2026

18. BRICS Liderler Zirvesi, 12 □□□ Eylül 2026 tarihlerinde Hindistanın dönem başkanlığında Yeni Delhide gerçekleşmiştir. Zirvenin teması, Dayanıklılık, İnovasyon, İş Birliği ve Sürdürülebilirlik olurken zirve sonunda Yeni Delhi Deklarasyonu kabul edilmiştir. Mayıs ayında gerçekleşen BRICS Dışişleri Bakanları Zirvesinde ortak karara varılamadığı göz önüne alındığında Yeni Delhi Deklarasyonunun önem taşıdığı görülmektedir.[1]

BRICS, pek çok uzman tarafından Batı-karşıtı bir blok olarak görülse de Brezilya, Hindistan başta olmak üzere bazı üyelerin BRICSi Batı-dışı olarak tanımlamak istediği belirtilmektedir.[2] Hindistan Başbakanı Modinin, Yeni Delhi Zirvesinde BRICSin kimseye karşı olmadığını dile getirmesi bu durumu yansıtmaktadır.[3] BRICSin esas önemi, neoliberal ekonomik sistemde alternatif araçlar geliştirme girişimi, Dünya Ticaret Örgütü başta olmak üzere ekenomik örgütlerde reform talebi ve Küresel Güneyin daha fazla temsil edilmesi ile küresel yönetişimdeki reform talebi, çok kutupluluk ve çok taraflılık söylemlerinin öne çıktığı bir platform olmasından kaynaklanmaktadır. BRICS üyeleri ve ortak ülkelerinin yanı sıra, Türkiye dahil olmak üzere BRICS üyeliğine ilgisini belirten devletlerin varlığı, BRICSin etkisini yansıtmaktadır.[4]

Brezilya ve Güney Afrika, Yeni Delhi Zirvesine dışişleri bakanları düzeyinde katılım gösterirken Rusya ve Çin liderleri zirveye devlet başkanları düzeyinde katılmıştır. Böylece, Çin lideri yedi yıl sonra ilk kez Hindistanı ziyaret etmiş ve Hindistan Başbakanı Modi ile görüşme gerçekleştirmiştir. Çin lideri Xi zirvede, Küresel Güneyin çok kutuplu uluslararası düzenin şekillenmesinde öneminin arttığını ifade etmiş ve BRICS ülkelerine küresel istikrar ve iş birliği konusunda öncülük etme çağrısında bulunmuştur.[5] Söz konusu açıklamalar, Çinin BRICSi Batı merkezli küresel yönetişim yapısının yeniden şekillendirilmesinde etkili olabilecek bir mekanizma olarak konumlandırdığını BRICSin siyasi rolünün genişletilmesi isteğini göstermektedir. Rusya Devlet Başkanı Putin, zirvede tahıl sektörü için yeni bir sigorta girişimi önermiştir.[6] Bu durum, Rusyanın Ukrayna Savaşı nedeniyle karşı karşıya olduğu sigorta yaptırımları gibi çeşitli yaptırımlara alternatif iş birliği geliştirmek için

BRICSi stratejik ve diplomatik iş birliği zemini olarak değerlendiğini göstermektedir. Öte yandan İrandaki savaş ve Ortadoğuda yaşanan çatışmalar ile ilgili olarak İran Devlet Başkanı ve Birleşik Arap Emirlikleri Veliaht Prensi zirve sırasında ikili görüşme gerçekleştirmiştir. Bu durum BRICSin diplomatik iş birliği zemini sunduğunu göstermesi açısından önemlidir.[7]

Zirve sonunda yayımlanan Yeni Delhi Deklarasyonunda, Ortadoğudaki çatışmalar için itidal çağrısı yapılmış, Filistin için iki devletli çözümün desteklendiği belirtilmiş, Rusya-Ukrayna Savaşına ise değinilmemiştir. Ayrıca tek taraflı ticaret engelleri yerine adil bir kalkınma, yapay zeka, enerji güvenliği, fiber optik kablo güvenliği, daha eşitlikçi küresel yönetişim, Bandung Konferansına atıfla "Bandung ruhu" gibi konular 140 maddelik deklarasyonda ele alınmıştır. 2025 yılında düzenlenen 17. BRICS Liderler Zirvesi'nde olduğu gibi, Yeni Delhi Zirvesinde de İrana yapılan saldırılar kınanırken, saldırı yapan taraflar ismen belirtilmemiştir. Bu durum, BRICSin sınırlılıklarını yansıtmaktadır. Öte yandan BRICSin yeni üye ve ortak ülkelerle genişleyen yapısının BRICSin ortak bir söylem geliştirmesini zorlaştırdığı belirtilmektedir.[8]

Hindistanın Dönem Başkanlığı Açısından BRICS Zirvesi

Hindistan Başbakanı Modi, zirvede on beş ülke lideriyle ikili görüşmeler yapmıştır. Görüşmelerde çok taraflı iş birliğinin güçlendirilmesi, Küresel Güneyin daha fazla önem kazanması öne çıkan başlıklar olmuştur. Hindistan Başbakanı Modi, Yeni Delhi Zirvesinde, Küresel Güney ülkelerinin küresel krizlerden doğrudan etkilenmelerine rağmen karar alma süreçlerinde yeterince temsil edilmediklerini vurgulayarak, daha kapsayıcı bir küresel yönetişimin gerektiğini belirtmiştir.[9] Bu doğrultuda Başbakan Modi, bir sonraki zirveye kadar Temsil, Sorumluluk ve Kural Koyabilmeyi temel alan, on önerinin geliştirilmesini ve BRICS Reform Yol Haritasının oluşturulmasını önermiştir. Başbakan Modi, Küresel Güneyin kurallara uyanlardan, kurallara yön verenlere dönüştürülmesi gerektiğini ifade etmiştir.[10] Ayrıca kritik minerallerin silah haline getirilmemesi gerektiğini dile getirmiştir.[11] Söz konusu ifadeler, BRICSin Küresel Güneyin temsiliyeti ve küresel yönetişimdeki reform talebini yansıtmaktadır. Öte yandan, İran ve Birleşik Arap Emirliklerini aralarındaki anlaşmazlıklara rağmen diplomatik iş birliği zemininde buluşturulması, zirvenin Hindistan açısından diplomatik bir başarı olarak değerlendirilmesini sağlamıştır.[12]

Yeni Delhi Deklarasyonunun oy birliği ile kabul edilmesi Hindistan dönem başkanlığı ve BRICS açısından başarılı bir girişim olarak görülmektedir. Ancak Ortadoğudaki çatışma içindeki tarafların adlarının açıkça belirtilmemesi, 2025 yılındaki 17.BRICS Liderler zirvesinde olduğu gibi, BRICSin etkisinin sınırlılığını göstermektedir. BRICSin küresel yönetişimde Küresel Güneyin daha fazla temsilini içeren reform talepleri, Yeni Delhi zirvesinde de tekrarlanmış ve dönem başkanı Hindistan lideri Modi tarafından da dile getirilmiştir. Sonuç olarak BRICS, uluslararası ekonomik sistemin ve küresel yönetişim mekanizmalarında reform taleplerinin, Küresel Güney ülkelerinin daha fazla temsil edilmesinin ve çok kutupluluğun dile getirildiği platform olarak önemini korumaktadır.

*Görsel: Türkiye Today

[1] Daniel Khalili-Tari, BRICS Talks End Without Joint Statement as Divisions over Iran War Deepen, *Al Jazeera,* 15 Mayıs 2026, https://www.aljazeera.com/news/2026/5/15/brics-talks-end-without-joint-statement-as-divisions-over-iran-war-deepen

[2] Ned Temko, US Seeks to Counter China in the Global South. Is It Too Late?, *The Christian Science Monitor,* 31 Ekim 2024, https://www.csmonitor.com/World/2024/1031/us-china-russia-brics-global-south

[3] "PMs Opening Remarks during the 18th BRICS Summit Session: Inclusive Global Governance and Strengthening, *Prime Minister of India,* 12 Eylül 2026, https://www.pmindia.gov.in/en/news_updates/pms-opening-remarks-during-the-18th-brics-summit-session-inclusive-global-governance-and-strengthening/

[4] Emre Demir, "Farklılıklar İçinde Birlik Arayışı: 18. BRICS Zirvesi, *Bir Gün*, https://www.birgun.net/makale/farkliliklar-icinde-birlik-arayisi-18-brics-zirvesi-735778

[5] "Xi Calls on BRICS to Unite Global South, Deepen Cooperation", *The State Council of the People's Republic of China,* 14 Eylül 2026, https://english.www.gov.cn/news/202609/14/content_WS6aa75792c6d00ca5f9a0d2e0.html

[6] BRICS New Delhi Declaration: Building for Resilience, Innovation, Cooperation and Sustainability, *Prime Minister's Office Government of India,* https://www.pmindia.gov.in/en/news_updates/brics-new-delhi-declaration-building-for-resilience-innovation-cooperation-and-sustainability-september-12-2026/

[7] Azadeh Moshiri, "Iran War Reshapes Brics Ties But Also Exposes Divisions", *BBC,* 13 Eylül 2026, https://www.bbc.com/news/articles/ce8767g4jdpo

[8] "BRICS New Delhi Declaration: Building for Resilience, Innovation, Cooperation and Sustainability, *Prime Minister's Office Government of India,* https://www.pmindia.gov.in/en/news_updates/brics-new-delhi-declaration-building-for-resilience-innovation-cooperation-and-sustainability-september-12-2026/

[9] Rule-Taker into Rule-Shaper: PM Modi Proposes 10 Governance Reforms for Global South for Next BRICS Summit, *The Economic Times*, 12 Eylül 2026, https://economictimes.indiatimes.com/news/india/rule-taker-into-rule-shaper-pm-modi-proposes-10-governance-reforms-for-global-south-for-next-brics-summit/articleshow/134131034.cms?from=mdr

[10] From Rule-Takers to Rule-Shapers: Can the Global South Reshape the World Order?, *The Times of India*, 13 Eylül 2026, https://timesofindia.indiatimes.com/toi-blogs/power-policy/from-rule-takers-to-rule-shapers-can-the-global-south-reshape-the-world-order/articleshow/134380213.cms

[11] "BRICS Summit 2026 September 13 Highlights: Modis Bilateral Meetings on BRICS Sidelines Put Defence, Security Cooperation in Focus", *The Hindu,* 13 Eylül 2026, https://www.thehindu.com/news/national/brics-summit-2026-india-live-updates-narendra-modi-world-leaders-new-delhi-declaration-key-agenda-september-13-2026/article71462451.ece

[12] Ziya Öniş, India-China-Russia Triangle: Reflections on the 2026 BRICS Summit in New Delhi, *Global Panorama,* Eylül 2026, https://www.globalpanorama.org/en/2026/09/india-china-russia-triangle-reflections-on-the-2026-brics-summit-in-new-delhi-ziya-onis/

Yazar Hakkında :

Seyda Nur OSMANLI, 2015 yılında Gazi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler bölümünden mezun olmuştur. 2021 yılında, Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalında "Kuşak ve Yol Girişimi: Cibuti ve Pakistan Örnekleri" başlıklı teziyle Yüksek Lisans derecesini almıştır. Osmanlı, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalında Doktora Adayıdır. Çin dış politikası, Çin-ABD ilişkileri, Türkiye-Çin ilişkileri hakkında çalışmalarını sürdürmektedir. Osmanlı, AVİM Uygulamalı Eğitim Programı Koordinatörüdür. Ayrıca, AVİM Günlük Bülten'in Asya-Pasifik bölümünü hazırlamaktadır. Ekim 2024'den bu yana AVİM'de Misafir Araştırmacı olarak görev yapmaktadır. Osmanlı, Mayıs 2026-Temmuz 2026 tarihleri arasında Erasmus+ Staj Bursu kazanarak, Bonn Üniversitesi bünyesindeki Center for Advanced Security, Strategic and Integration Studies (CASSIS) merkezinde Misafir Araştırmacı olarak staj ve araştırma faaliyeti yürütmüştür.

Atıfta bulunmak için: OSMANLI, Seyda Nur. 2026. "18. BRICS LİDERLER ZİRVESİ ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2026 / 45. Ekim 07. Erişim Kasım 22, 2026. https://www.avim.org.tr/public/index.php/tr/Analiz/18-BRICS-LIDERLER-ZIRVESI-UZERINE

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır